

Bijlage: Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2018

Versie: uitgebreid verzoek

Inleiding

Het BUIG-budget is een gebundelde uitkering van het rijk voor de bekostiging van uitkeringen op grond van de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ en het BBZ 2004 (voor zover deze laatste betrekking heeft op levensonderhoud voor startende ondernemers). Daarnaast wordt hieruit ook het instrument loonkostensubsidie door gemeenten gefinancierd. Het door het rijk beschikbaar gestelde inkomensdeel ofwel BUIG-budget 2018 voor de uitvoering van de Participatiewet heeft een tekort opgeleverd voor de gemeente Son en Breugel. Ter compensatie geldt een Vangnetregeling Participatiewet die ook bestaat voor 2018.

Wat is een vangnetuitkering?

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden zijn op hoofdlijnen:

- het tekort is groter dan een bepaalde toegangsdrempel;
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot tekortreductie;
- het college geeft een toelichting op deze verklaring;
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college.

De vangnetuitkering is gebaseerd op een solidariteitsprincipe tussen gemeenten: de vangnetuitkeringen worden bekostigd uit het macrobudget van twee jaar na het tekortjaar. Deze aanvraag beoogt, naast de gemeenteraad, ook andere gemeenten inzicht te geven dat het college inspanning heeft geleverd om het tekort te reduceren.

Voorwaarden voor het recht op vangnetuitkering over 2018

Om over 2018 in aanmerking te komen voor de vangnetuitkering moet worden voldaan aan de volgende financiële en procedurele voorwaarden:

- a. over 2018 moet sprake zijn van een tekort dat meer bedraagt dan 5% van de definitief over dat jaar toegekende gebundelde uitkering als bedoeld in artikel 69 Participatiewet;

b. over 2016, 2017 en 2018 moet sprake zijn van een gecumuleerd tekort dat meer bedraagt dan 5%, berekend over alleen de definitief over 2018 toegekende gebundelde uitkering als bedoeld in artikel 69 Participatiewet;

c. het college moet in 2019 tijdig een verzoek indienen volgens het daartoe vastgestelde model-aanvraagformulier, zie daarvoor de aanvraagprocedure;

d. bij het indienen van het verzoek moet het college verklaren dat het maatregelen heeft genomen om tot tekortreductie te komen. Deze verklaring moet de instemming hebben van de gemeenteraad. Ook moet deze verklaring worden toegelicht, zoals gevraagd in het aanvraagformulier (onderdelen A, B en C).

e. bij een aanhoudend tekort – dat wil zeggen dat het college in een aaneengesloten periode van drie jaar meer dan één keer aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering – moet het college verklaren dat (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn genomen om tot verdere tekortreductie te komen.

Er dient uitvoering te worden gegeven aan de volgende vier onderdelen, A t/m D:

Dit gedeelte bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

Wat wordt verwacht van gemeenteraadsleden?

Hieronder verklaart het college maatregelen te hebben getroffen om het tekort te reduceren. De gemeenteraad wordt gevraagd om in te stemmen met de verklaring van het college. Met deze instemming bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

De uitgaven van de Buig in 2018 geven voor de gemeente een negatief beeld. Op basis van het definitieve budget en de uitgaven in 2018 bedraagt het uiteindelijke tekort in 2018 € 149.155,00. Dit is meer dan 5% van het toegekende budget. Vanuit de vangnetregeling kunnen aanspraak maken op 50% van de meerkosten van 5% tot 12,5% van het tekort.

Tot 105% van het BUIG budget is voor eigen rekening, voor Son en Breugel is dit een bedrag van $2.866.759,00 \times 105\% = € 3.010.096,95$.

Het overige tekort (totale uitgaven € 3.015.913,53 - € 3.010.096,95 =) € 5.816,58 wordt voor 50% vergoed, zijnde € 2.908,29.

In totaal wordt er een compensatie gevraagd van de kosten van € 2.908,29.

Tabel 1 geeft een overzicht weer van het toegekende inkomensdeel van de afgelopen jaren, de daadwerkelijke kosten voor het verstrekken van uitkeringen, het tekortpercentage (toegekende BUIG budget afgezet tegen de gemaakte kosten) en het tekort van de gemeente.

Tabel 1

Jaar	BUIG budget	Kosten	Tekortpercentage	Tekort
Son en Breugel			Afgerond	gemeente
2014	€ 2.562.654	€ 2.681.124	5%	€ 118.470
2015	€ 2.584.695	€ 2.554.668	-1%	-€ 30.027
2016	€ 2.586.029	€ 2833047	10%	€ 247018
2017	€ 2.549.386	€ 2549386	17%	€ 438487
2018	€ 2.866.759	€ 3.015.914	5% (5.2)	€ 149.155

De kolom is exclusief de toegekende of aan te vragen vangnetuitkeringen en exclusief het aanvullend BUIG budget voor vergunninghouders.

Afbeelding 1

Basisgegevens berekening vangnetuitkering Participatiewet 2018

Naam gemeente + CBS-code	Son en Breugel		848	
Jaren referentieperiode	2016	2017	2018	
1. Opgave lasten en baten Pw op basis van:	Sisa-bijlage 2016	Sisa-bijlage 2017	Versie A: inschatting gemeente	Toelichting
Besteding (jaar T) algemene bijstand	€ 2.670.467	€ 2.809.698	€ 3.015.914	In de b
Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	€ 21.913	€ 83.554		D7-D1:
Besteding (jaar T) IOAW	€ 152.255	€ 191.106		voor u
Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	€ 901	€ 1.258		lasten
Besteding (jaar T) IOAZ	€ 20.529	€ 20.755		fouten,
Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	€ -	€ -		invulle
Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	€ -	€ -		
Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	€ 71	€ -		
Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	€ -	€ -		
Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	€ 12.681	€ 55.602		
Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	€ -	€ 4.416		
2. Berekening relevant tekort vangnetuitkering op basis van:	Sisa-bijlage 2016	Sisa-bijlage 2017	Versie A: inschatting gemeente	Toelichting
A) Lasten artikel 69 Pw	€ 2.855.932	€ 3.077.101	€ 3.015.914	Het res
B) Baten in kader budget artikel 69 Pw	€ 22.885	€ 89.228	€ -	ingevu
C) Netto lasten artikel 69 Pw (A-B)	€ 2.833.047	€ 2.987.873	€ 3.015.914	ziet u i
D) Totaal fouten en onzekerheden (Verslag van bevindingen van de accountant) Participatiewet (Indien geen sprake is van fouten en onzekerheden, is een 0 ingevuld)	€ -	€ -	€ -	t/m D2
E) Relevante bestedingen voor vangnet (C-D)	€ 2.833.047	€ 2.987.873	€ 3.015.914	dient u
F) Budget Pw 2016, 2017 en 2018 (incl.toepassing artikel 7 Besluit Pw)	€ 2.586.029	€ 2.549.986	€ 2.866.759	vullen
G) Relevant resultaat in bedrag voor vangnet: (F-E)	€ -247.018	€ -438.487	€ -149.155	beschl
G1) Relevant resultaat in % (G/F)	-9,55%	-17,20%	-5,20%	gegeve

Oorzaken tekort

De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) komt, in zijn advies over de financieringssystematiek van de bijstand aan staatssecretaris Van Ark van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, met de raming dat het macrobudget voor het bijstandsbudget (BUIG) niet klopt.¹ Dat concludeert de ROB op basis van onderzoek dat hij deed op verzoek van het Rijk en de VNG naar het BUIG-budget. Gemeenten hebben de afgelopen jaren te maken met grote tekorten op de uitvoering van de bijstand. Het tekort belooft ruim 270 miljoen euro in zowel 2016 als 2017. Deze tekorten zijn gecompenseerd en drukken op het macrobudget van 2018. Hierdoor zullen gemeenten per saldo in 2018 eveneens een tekort behouden.²

¹ Briefadvies 'Financieringssystematiek bijstand', publicatie 21 juni 2018.

² <https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2018/06/21/briefadvies-financieringssystematiek-bijstand>.

De belangrijkste oorzaak daarvoor is dat bij de raming van het benodigde budget ten onrechte geen rekening is gehouden met het beroep dat vergunninghouders doen op de bijstand. De ROB adviseert het Rijk dan ook om de ramingsmethodiek aan te passen en rekening te houden met deze niet-conjuncturele, niet-beïnvloedbare, externe effecten.

Landelijke ontwikkelingen

Door de (naweeën van de) economische crisis is het aantal aanvragen voor bijstand toegenomen de afgelopen jaren. De economie zit weer in een stijgende lijn en de werkloosheid daalt. De bijstandspopulatie is echter een doelgroep die hier niet direct van heeft kunnen profiteren. Het merendeel van de bijstandspopulatie heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt en zijn niet direct inzetbaar op de arbeidsmarkt. Daarnaast melden de nieuwe doelgroepen (vergunninghouders en arbeidsgehandicapten) zich nog veelvuldig bij de gemeente.

De gemeente Son en Breugel spant zich ervoor in om te zorgen dat de bijstandspopulatie daalt. Om de lokale ontwikkelingen te duiden, wordt er eerst een beeld gegeven van de landelijke ontwikkelingen in de bijstand.

Pas sinds de afgelopen twee jaar is er een afname. In 2018 is de bijstandspopulatie landelijk met 5% gedaald. Dat komt omdat de arbeidsmarkt stabiliseert. Het aantal uitkeringen is het sterkst gedaald bij jongeren tot 27 jaar. Dit blijkt uit nieuwe cijfers van het CBS. Wat volgens het CBS verder nog opvalt, is dat het aantal bijstandsontvangers met een niet-westerse migratieachtergrond flink is gedaald en dat 45-plussers minder te lijken profiteren van de gunstige arbeidsmarkt dan de jongere leeftijdsgroepen.³

Deze landelijke trend geldt niet voor de gemeente Son en Breugel. In Son en Breugel is het aandeel vergunninghouders in de gemeente toegenomen. Ondanks de lagere huisvestingsopgave in 2018 ten opzichte van een aantal jaren geleden. Wij sluiten ons dan ook achter de verklaring van het ROB dat er sprake is van foutieve macroramingen.

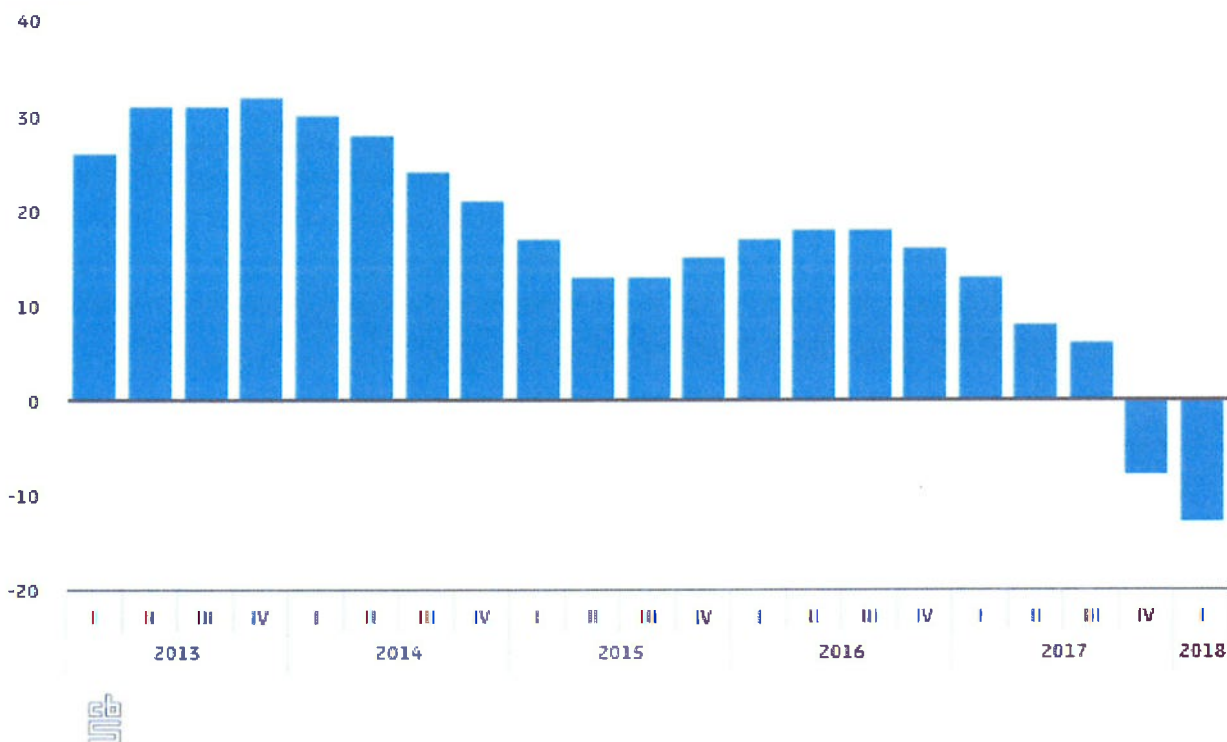
³ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2018/22/aantal-mensen-in-de-bijstand-daalt-verder>, 24 januari 2019.

Tabel 2

Personen met een bijstandsuitkering, mutatie t.o.v. een jaar eerder

x 1 000

Lokale ontwikkelingen – gemeente Son en Breugel

In Son en Breugel zien we het aandeel van vergunninghouders in ons bestand toenemen. Een andere ontwikkeling die de instroom beïnvloedt is het aantal jonggehandicapten die nog wel arbeidscapaciteit hebben en daarom geen beroep meer kunnen doen op een Wajong-uitkering en de doelgroep die voorheen tot de Wsw-doelgroep zou hebben behoord. Deze laatste groep zou tot 2015 in dienst zijn gekomen bij een Wsw-bedrijf.

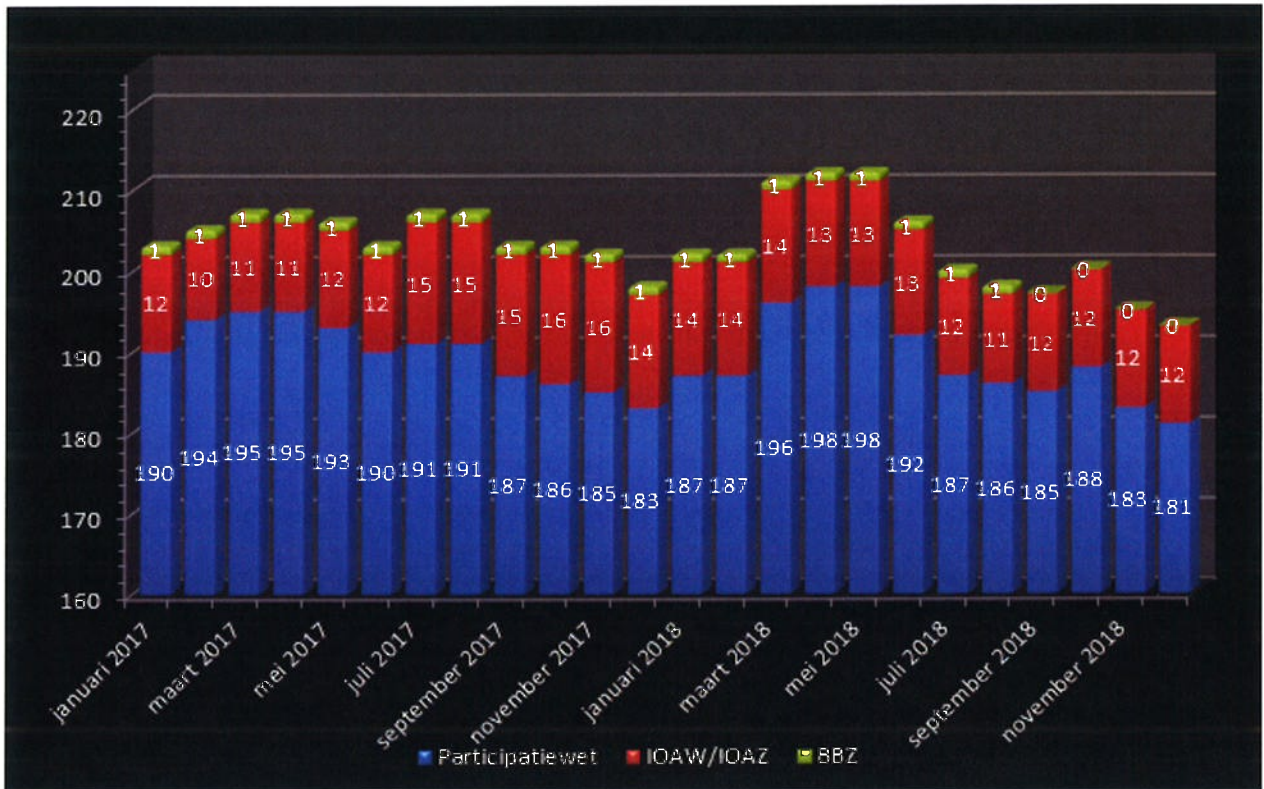
Deze nieuwe doelgroep kan mogelijk werk krijgen. Daar is vaak een voorziening voor nodig, zoals een loonkostensubsidie, beschut werk of een jobcoach. De doelgroep is in hoge mate afhankelijk van de voorzieningen die de Participatiewet biedt om aan het werk te gaan en van ondernemers die iemand uit deze doelgroep in dienst wil nemen. Daarmee is dit een zwaardere groep om te bemiddelen.

We zetten sterk in op begeleiding van jongeren die praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs verlaten. We hebben een intensieve samenwerking binnen de arbeidsmarktregio voor de begeleiding van deze doelgroep naar werk. Hierbij maken we gebruik van de kennis en expertise van de

WSD.

De gemeente pakt hierin het aandeel voor de begeleiding naar werk. De resultaten die we hierin boeken overtreffen de (regionale) doelstellingen (zie tabel 6, onderdeel B3 Aantal arbeidsgehandicapten naar werk).

Tabel 3

Tabel 3 laat zien wat de maandelijkse mutatie is van het aantal bijstandsdossiers van de gemeente. In tabel 4 wordt een beeld gegeven van de jaarlijkse instroom- en uitstroomcijfers van de bijstand (2017 en 2018).

Op 1 januari 2019 verstrekken we 194 uitkeringen. Het BUIG budget is gezien de instroom, de daarmee gepaard gaande bijstandskosten en de kosten voor de loonkostensubsidies niet toereikend. Ook niet in 2018, terwijl ons saldo bij de instroom- en uitstroomcijfers -6 is en er dus meer mensen zijn uitgestroomd dan ingestroomd.

Tabel 4

Son en Breugel		
	2017	2018
Instroom	74	63
Uitstroom	75	69
Saldo	-1	-6

Tabel 5 geeft een schematisch overzicht van de samenstelling van het bestand. Per onderdeel wordt dit kort toegelicht.

Tabel 5

Son en Breugel	Dossiers Bijstand 01-01-2018	Dossiers bijstand 01-01-2019
Totale bestand	198	194
Vergunninghouders	44	55
Langdurig werklozen langer dan 1 jaar uitkering	159	156
Langdurig werklozen langer dan 3 jaar uitkering	99	109
50-plussers	65	69
Woonwagewoners/Sinti	28	28

Vergunninghouders Son en Breugel

Van de 194 lopende uitkeringsdossiers per 1 januari 2019 hebben 55 uitkeringsdossiers betrekking op mensen die vanuit een AZC in de gemeente Son en Breugel zijn komen wonen. De groei van het aantal vergunninghouders in de bijstand van 44 naar 55 is te verklaren door de invulling van de ge-

meente van de taakstelling in 2018.

Naast de aandacht op het huisvestingscomponent heeft de gemeenteraad in 2017 een plan vastgesteld om de begeleiding gericht op onder meer betaald werk te intensiveren. Dit gebeurt in de vorm van een POP (Persoonlijk ontwikkelplan) voor vergunninghouders.

Langdurig werklozen Son en Breugel

Het aandeel langdurig werklozen binnen de bijstandspopulatie is aanzienlijk. Met 80,5% van de lopende uitkeringsdossiers die op 31 december 2018 langer dan 1 jaar een uitkering heeft en 56% die op 31 december 2018 langer dan 3 jaar een uitkering heeft. Het is bekend dat bemiddeling naar betaalde arbeid langer duurt naarmate men langer een uitkering heeft. In sommige gevallen is dit zelfs onhaalbaar. In 2017 zijn we gestart met een pilot om, samen met de ondersteuningscomponenten in het lokale zorgloket (het zogenoemde CMD), de doelgroep te benaderen voor gerichte ondersteuning. Hierbij gaan we gebruik maken van het arbeidspotentieel die we via ons SW-bedrijf beschikbaar hebben. De eerste resultaten zijn in 2018 behaald (zie onderdeel B3).

50-plussers Son en Breugel

Son en Breugel kent een groot bestand 50-plussers. Er zijn 65 uitkeringen in de leeftijdscategorie 50 jaar tot de AOW-gerechtigde-leeftijd. Dit is 35,5% van het gehele bestand. Ook van deze groep is bekend dat de kansen op uitstroom beperkt zijn.

Aandeel woonwagewoners Son en Breugel

Son en Breugel kent een aanzienlijk bestand woonwagewoners (vooral Sinti) in de uitkering. Van de 194 lopende uitkeringsdossiers worden er 28 verstrekt aan Woonwagewoners. Dit is 14% van het gehele bestand. Een groot deel van deze groep heeft meer dan drie jaar een uitkering. De uitstroom is in deze groep ook beperkt.

B. Uitgevoerde interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren

B1. Interne maatregelen

Visie uitgangspunten Participatiewet

De gemeente heeft voor de Participatiewet in 2015 de volgende uitgangspunten geformuleerd: arbeid draagt bij aan een stabiel inkomen, zelfontplooiing en participatie. De gemeente stelt daarom 'werk boven uitkering', waarbij wij mensen zonder werk helpen aan werk en anders mogelijkheden daarvoor ontwikkelen. Daarnaast is er een vangnet voor burgers die niet zelfstandig in hun inkomen kunnen voorzien. Activering staat bij dan voorop. In het kader hiervan wordt de Participatiewet voor Son en Breugel vormgegeven.

Bij het ondersteunen van mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt speelt een groot aantal partijen een rol. Onder andere (regio)gemeente, werkgevers, UWV en WSD dragen hier aan bij. Met de komst van de Participatiewet is de rol van de gemeente vergroot en neemt de noodzaak, en ook de mogelijkheden, om hier als gemeenten gezamenlijk regie op te voeren toe.

Ontwikkeling nieuw beleid

We hebben in 2017 nieuw beleid geschreven met prioriteiten op welke wijze de re-integratie en handhaving worden vormgegeven. De gemeente Son en Breugel heeft de beleidsplannen re-integratie en handhaving sociale zaken vastgesteld. De gemeente heeft met de uitvoerende organisatie Dienst Dommelvallei afspraken gemaakt over de resultaten van sociale zaken. Hierover wordt periodiek gerapporteerd.

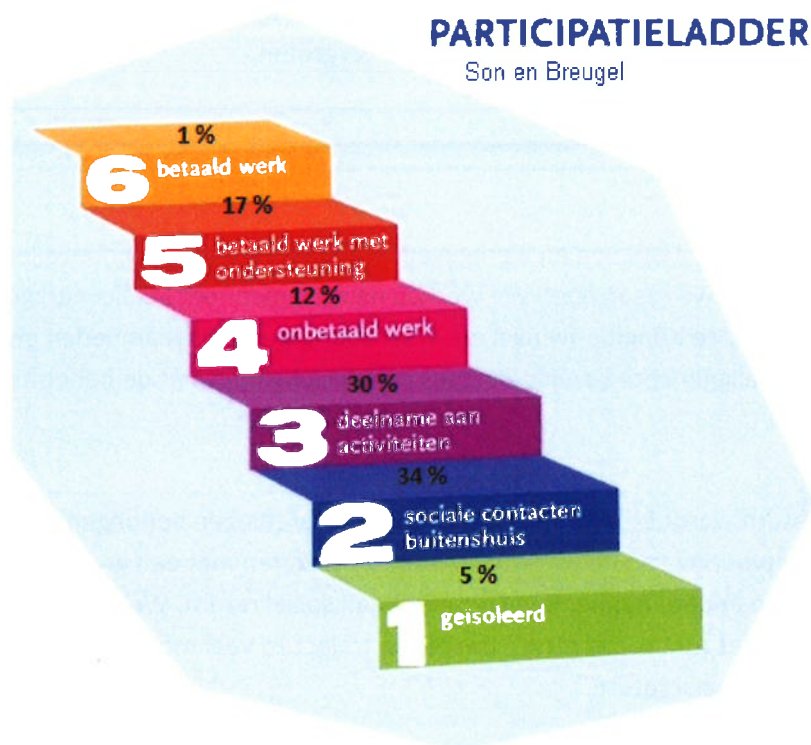
In 2018 is er gestart met een pilot van het traject Aanzet. Deze pilot was zo succesvol dat in februari 2019 is besloten om de het traject door te zetten. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar onderdeel B3.

Begin 2019 zijn de nieuwe beleidsregels re-integratie aangeboden aan het college. De uitvoering en burgers hebben nu een duidelijke leidraad.

We hebben een werkgeversbenadering en de focus om bijstandsgerechtigden zo snel mogelijk naar werk te begeleiden. Om deze reden hebben we ervoor gekozen om onze uitvoering te specialiseren. De uitvoerende organisatie Dienst Dommelvallei werkt met twee specialismen. Eén specialisme houdt zich specifiek bezig met het begeleiden van bijstandsgerechtigden naar de reguliere arbeidsmarkt, zijnde team werk. Het andere specialisme, team inkomen, houdt zich bezig met rechtmatigheid en inkomensverstrekking. We houden inzicht in het bestand om actief de participatieladder te

vullen. Hieronder staat een overzicht per 1-1-2019.

Afbeelding 2

Heronderzoeken

Handhavingsonderzoeken worden signaal gestuurd opgepakt. Daarnaast voeren we intensieve controles uit. Intensieve controles worden uitgevoerd als er opmerkelijke zaken in het dossier aanwezig zijn. Vanuit handhaving is er dan extra controle op dat dossier. Ook worden iedere maand de signalen van het inlichtingenbureau gecontroleerd.

Woonwagengewoners/Sinti

Met afstemming tussen diverse disciplines, waaronder de medewerkers van de Dienst Dommelvallei vanuit de Participatiewet, wordt ingezet op een beter resultaat op het gebied van uitstroom naar werk en regel naleving van bijstandsgerechtigden.

Samenwerking Sociaal Domein

De gemeente stuurt op een intensievere samenwerking tussen de professionals die de dienstverlening van de drie transities verzorgen. De samenwerking in het zorgloket van de gemeente, zijnde

Centrum Maatschappelijke Dienstverlening (CMD), is versterkt door onder andere de intakeprocedure voor bijstandsaanvragen daar te integreren. Ook werken sinds 2017 klantmanagers van Sociale zaken minimaal één keer in de week op de locatie van het CMD. Daarnaast wordt casuïstiek besproken in het CMD, waardoor er meer aansluiting is gevonden met het CMD. Voor andere doelgroepen wordt geparticipeerd in een bredere samenwerking, zoals schoolverlaters van voortgezet speciaal onderwijs (vso) en praktijkonderwijs (pro). Twee consultants van de WSD zijn ingezet in onze uitvoerende organisatie om het aanbod voor nieuwe doelgroepen te vergroten.

Lokale werkgevers en social return

Er is aansluiting gezocht met de lokale initiatieven en werkgevers. Vanuit de Dienst Dommelvallei worden deze actief bezocht of nemen we eraan deel. We werken nauw samen met lokale werkgevers, zoals Stichting Meedoen Werkt, de Kringloopwinkel, de WSD voor groenwerkzaamheden en PostNL op Ekkersrijt. We passen vraaggerichte bemiddeling toe met als uitgangspunt de behoefte van de klant.

Met het toepassen van social return wordt bij inkooptrajecten en aanbestedingen bedongen dat de gegunde opdrachtnemer bij de uitvoering van de werkzaamheden kandidaten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt inzet of op een andere manier invulling geeft aan social return. We kopen bij de WSD dienstverlening in van het adviespunt social return om bij elk traject zo veel mogelijk kans te maken op een goed resultaat op de social return.

Regionaal werkbedrijf 04werkt

04Werkt is de uitvoeringsorganisatie van het Regionaal Werkbedrijf en het werkgeversservicepunt voor Zuidoost-Brabant. Gemeente, UWV en sociale werkbedrijven werken samen voor een betere afstemming van vraag en aanbod van de arbeidsmarkt. Accountmanagers ondersteunen werkgevers bij het vinden van medewerkers, sociaal ondernemen en het invullen van de banenafpraak. De eerste resultaten laten zien dat we hiermee als regio goed scoren op het realiseren van vacature invullingen en zo ook een bijdrage leveren voor de banenafpraak. De gemeente pakt hierin het aandeel voor de begeleiding naar werk, aantal arbeidsgehandicapten naar werk (garantiebanen) en aantal cliënten naar werk. De resultaten die we hierin boeken overtreffen de (regionale) doelstellingen van de gemeente. Zie hiervoor onderdeel B bij externe maatregelen en advisering: tabel 6, doelstellingen Participatiewet Son en Breugel 2018.

Vso/pro

We hebben in de regio met alle voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs scholen afgesproken dat zorgen rondom leerlingen en gezinnen uit onze gemeente gemeld kunnen worden bij het CMD. Er wordt dan een koppeling gelegd naar leerplicht/werk/begeleiding. Als de leerlingen of potentiële schoolverlaters niet in beeld zijn gekomen gedurende het schooljaar, dan krijgen we in-

formatie via het samenwerkingsverband O4werkt. We bezien op welke wijze we de kandidaten kunnen benaderen voor regulier werk en/of een uitkering. Hiermee komen alle schoolverlaters bij ons in beeld.

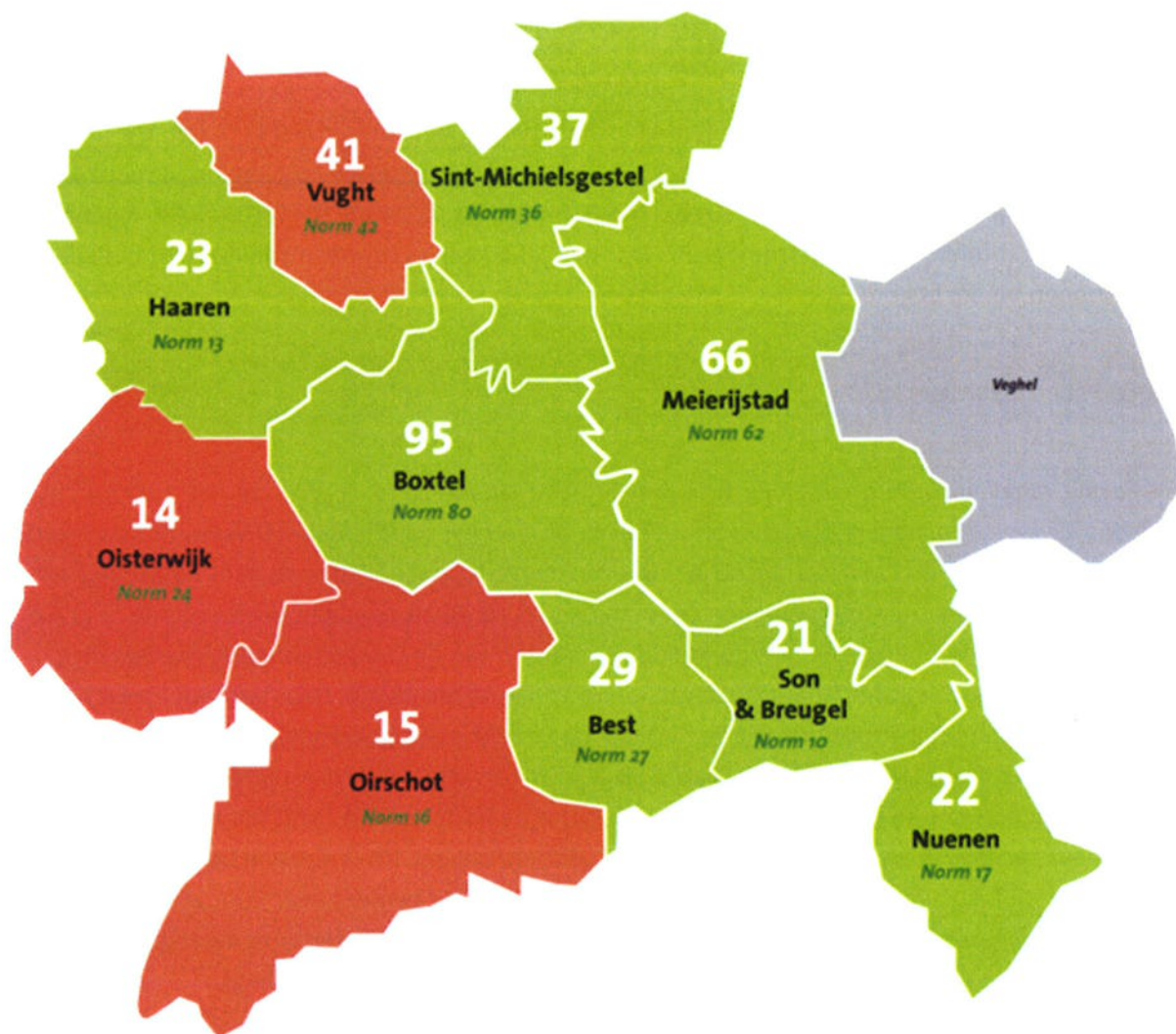
ESF subsidie

In het kader van de bestrijding van jeugdwerkloosheid participeert de gemeente in een regionaal project. Vanuit dit project worden, mede door de inzet van ESF middelen, diverse instrument ontwikkeld die de jeugdwerkloosheid in de regio moeten tegengaan. Zo zijn er startersbeurzen en werkscheques aangeboden. Dit zijn instrumenten waarmee jeugdigen eerder een stageplek of betaalde baan kunnen bemachtigen.

Toekomst en afspraken WSD

Als gevolg van de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015, is geen nieuwe instroom in de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) meer mogelijk. Dit betekent dat het aantal Wsw-medewerkers dat bij WSD (Werkvoorzieningsschap de Dommel) in dienst is vanaf die datum door natuurlijke uitstroom afneemt met circa 150 personen per jaar. Omdat dit grote gevolgen heeft voor de bedrijfsvoering van WSD, hebben de 11 deelnemende gemeenten van de Gemeenschappelijke Regeling besloten een "transitiearrangement" te treffen met concrete afspraken. De uitstroom uit de Wsw wordt aangevuld met instroom vanuit de Participatiewet. Dit geeft gemeenten de ruimte om na te denken over de lange termijn en de rol van WSD daarin, terwijl dit tegelijkertijd de noodzakelijke helderheid geeft voor de bedrijfsvoering van WSD voor de korte termijn. Met het transitiearrangement kan de expertise en infrastructuur van WSD geborgd blijven. Dit is ook van belang voor de uitvoering van de taken vanuit de Participatiewet. In 2017 heeft de gemeente er voor gekozen om, met WSD, te experimenteren met het toekomstscenario (prototypen) 3D ketensamenwerking (samenwerking sociaal domein). De gemeente scoort hoog (zie onderstaande afbeelding).

Afbeelding 3

B2. Toelichting consultatie t.b.v. externe maatregelen Screening bestand

Door een externe partij is in 2017 op basis van no cure no pay het gehele bijstandsbestand gescreend op voorliggende voorzieningen. Dit heeft geleid tot enkele verwijzingen naar voorliggende voorzieningen waardoor uitkeringskosten bespaard zijn gebleven. De screening heeft tot een directe besparing geleid van 23.000,00 voor 2017 en een tot een jaarlijkse besparing van € 18.000,00 voor volgende jaren.

Ketensamenwerking Sociaal Domein met externe ondersteuning

De gemeente wil de ketensamenwerking in het sociaal domein verbeteren. Er zijn twee concrete projecten gestart in 2017 waarbij de gemeente wordt ondersteund. Deze projecten lopen door in 2019. Het gaat om de projecten POP Vergunninghouders en het Project Kansen voor langdurige bijstandsontvangers. Voor de projecten is een externe projectleider aangesteld om verbeterlagen te maken en hiermee ondersteunende maatregelen te nemen om het tekort te verkleinen. Ook zorgt hij voor samenwerking met Vluchtelingenwerk, WSD en het CMD. (De projecten worden inhoudelijk besproken in B3)

Project Aanzet

Dit project is met de WSD samen ontwikkeld en zorgt voor de mogelijkheid om direct werkervaring op te doen voor iedereen die in staat is om werkzaamheden uit te voeren. Het doel van de inzet van dit instrument is om nieuwe instroom snel en actief op te pakken. Dit heeft zowel effect op de klant als op ons interne werkproces. Het is een diagnose instrument dat niet direct leidt tot uitstroom maar een duidelijk beeld oplevert wat de problematiek t.a.v. werk is. Het geeft antwoord op de vraag wat een klant nodig heeft om te kunnen werken. (Het project wordt inhoudelijk besproken in B3)

Divosa – Benchmark

Voor het taakveld sociale zaken zijn we vanaf 2016 aangesloten bij de benchmark van Divosa. Door te vergelijken met 200 andere sociale diensten wordt gezocht naar verbeterpunten in de bedrijfsvoering. Daarnaast ontvangen we jaarlijks een aantal consultdagen van Stimulansz om de verschillen met andere gemeenten te vinden en op basis hiervan onze interne bedrijfsvoering verder te optimaliseren en mogelijkheden te vinden voor verbeteringen. Concrete maatregelen die we hebben genomen is het inrichten van een dashboard met doelstellingen. Deze doelstellingen en realisaties leiden tot bijstellingen die we in de organisatie inrichten. (zie voor tabel 6, doelstellingen Participatiewet Son en Breugel 2018 B3).

Daarnaast heeft onze beleidsadviseur SD deelgenomen aan de bijeenkomst “Sturen op BUIG voor kleine gemeenten” in Zwolle op 7 februari jl.. Uit deze bijeenkomst is een belangrijke reden aangegeven waardoor er een tekort is, namelijk dat de verdeling van het BUIG budget foutief gebeurt volgens de ROB, zie onderdeel A.

Namens de gemeente Son en Breugel is bij Divosa en Stimulansz aandacht gevraagd voor deze problematiek, die ook door andere kleinere gemeenten wordt ervaren. Er is aangedrongen op gedegen onderzoek en belangenbehartiging voor de problemen van onze en andere gemeenten.

B3. Externe maatregelen

Ketensamenwerking projecten POP Vergunninghouders en het Project Kansen

De gemeente Son en Breugel heeft een externe projectleider aangesteld om twee nieuwe projecten in goede banen te leiden en zo het BUIG tekort te verkleinen.

1. POP Vergunninghouders

Vanaf juli 2017 wordt er gewerkt met persoonlijke ontwikkelplannen (POP) voor vergunninghouders. Deze POP's worden opgezet met de klantmanagers en andere betrokkenen van de gemeente, Vluchtelingenwerk, de sociale werkvoorziening WSD en de Dienst Dommelvallei. De begeleiding bij dit project is onder andere gericht op betaald werk en duurzame uitstroom.

Sinds de start van het project in 2017 hebben we onderstaande voortgang geboekt. Er zijn 31 Pop's opgezet. Hiervan zijn al 7 zorgtrajecten ingezet, 12 werktrajecten en zijn 3 mensen regulier uitgestroomd. Voor een aantal zijn er op dit moment nog vervolgacties nodig.

2. Project Kansen

Door het CMD, Dienst Dommelvallei en de WSD is een deelproject voorbereid voor zorgcliënten SZ. Dit zijn cliënten behorende tot de treden 1 t/m 4 van de participatieladder. Met de integrale werkwijze in dit project willen we een betere ondersteuning bieden aan deze doelgroep via zorg en activering. De gemeente gaat de doelgroep benaderen voor gerichte ondersteuning. Hierbij gaan we gebruik maken van het arbeidspotentieel die we via ons SW-bedrijf beschikbaar hebben.

Het transitiearrangement, waarbij de gemeenten voor voldoende instroom van bijstandsgerechtigden zorgt, is het fundament onder alle prototypes en loopt door zolang hiermee geëxperimenteerd wordt.

Project Aanzet

Er wordt vanaf 2017 ingezet op invulling van de jaarlijkse vacatureruimte van de sociale werkvoorziening in 'het groen'. Een mogelijkheid om direct werkervaring op te doen voor iedereen die in staat is om werkzaamheden uit te voeren. Met de aanpak zijn 18 personen (6,6 fte) in het werkgebied aan het werk gegaan. Na evaluatie door de Dienst Dommelvallei en de WSD is deze aanpak verder ontwikkeld. Vanaf februari 2018 kunnen alle nieuwe bijstandsaanvrager deze en andere werksoorten

aanbieden via het project Aanzet.

Voor alle nieuwe instroom wordt direct een activeringstraject ingezet met keuze uit een aantal werksoorten, zoals de groenwerkzaamheden, maar ook pakketsoortering en inzet in een kringloopwinkel. Het doel van de inzet van dit instrument is om nieuwe instroom snel en actief op te pakken. Dit heeft zowel effect op de klant als op ons interne werkproces. Het is een diagnose instrument dat niet direct leidt tot uitstroom maar een duidelijk beeld oplevert wat de problematiek t.a.v. werk is. Het geeft antwoord op de vraag wat een klant nodig heeft om te kunnen werken.

Voor Aanzet zijn er in 2018 in totaal 27 mensen aangemeld en 19 zijn er daadwerkelijk gestart met een traject. Hiervan zijn al 5 mensen geheel uitgestroomd en 2 mensen ontvangen nog slechts een gedeeltelijke bijstandsuitkering. Ook zijn er 5 mensen regulier uitgestroomd na aanmelding bij Aanzet en is 1 iemand uitgestroomd door een dienstverband in combinatie met een loonkostensubsidie.

De aanpak van Aanzet wordt als succesvol ervaren en zal ook in 2019 worden doorgezet als standaardaanpak (van project naar reguliere werkwijze).

Ontwikkeling dashboard doelstellingen

In 2017 heeft het college door deelname aan de Benchmark van Divosa de maatregelen verwoord in een dashboard om doelen en prestaties tegen elkaar af te zetten en te kunnen bijsturen. De Dienst Dommelvallei, die voor meerdere gemeenten (waaronder Son en Breugel) de beleidsontwikkeling van de Participatiewet vorm geeft, heeft geadviseerd bij de uitwerking van het dashboard. Ook Stimulansz heeft hierin ondersteuning geboden. Verdere input voor de inhoud van het dashboard is opgedaan bij netwerkbijeenkomsten met andere gemeenten.

Nieuwe doelgroepen, zoals beschreven in A, zijn mede de reden waar onze tekorten vandaan komen. Door resultaatmeting wordt de specifieke doelgroepaanpak voor arbeidsgehandicapten en vergunninghouders inzichtelijk. Daarnaast zijn er doelen gesteld om de uitstroom te vergroten en de instroom te beperken.

In 2017 is deze specifieke inzet en aandacht voor het eerst verwoord. De effectiviteit van de ingezette aandachtspunten kunnen we daarom van 2018 tegen 2017 afzetten. In het overzicht komen de doelen en realisatiecijfers Participatiewet over 2018 tot uitdrukking. Eveneens zijn onze doelstellingen voor 2019 verwoord. Onder tabel 6 wordt elke doelstelling verder toegelicht.

Tabel 6

<u>Doelstelling Pw gemeente Son en Breugel</u>	<u>Doelstellingen 2017 vs. Realisatie 2017</u>	<u>Doelstellingen 2018 vs. realisatie 2018</u>	<u>2019</u>	<u>Toelichting</u>
Percentage niet gehonoreerde aanvragen (1)	20% vs. 16%	20% vs. 21%	20%	Resultaten afgelopen drie jaren worden als doelstelling genomen – in 2018 72 verzoekers waarvan 15 afgewezen.
Percentage niet doorgezette aanvragen jongeren (zoektijd) (2)	50% vs. 56%	50% vs. 23%	25%	17 jongeren hebben een verzoek ingediend, in de wachttijd zijn vijf jongeren afgevallen. Doelstelling wordt o.b.v. resultaat 2018 bijgesteld.
Aantal uitstroom door handhaving (3)	8 vs. 12	6 vs. 4	6	10% van de uitstroom van bijstandsontvangers in lijn met de benchmark (bijgesteld in 2018).
Aantal arbeidsgehandicapten naar werk (garantiebanen) (4)	22 vs. 5	10 vs. 21	14	Doelstelling gemeentelijk aandeel is vastgelegd binnen 04Werkt, een regionaal werkbedrijf.
Aantal vergunninghouders naar werk (5)	5 vs. 4	4 vs. 6	4	Doelstelling is vastgelegd in Projectplan Vergunninghouders (gemeenteraad april 2017).
Cliënten naar werk (6)	27 vs. 20	20 vs. 29	20	Doelstelling is vastgelegd in de begroting 2019 en eveneens vastgelegd binnen 04 Werkt, een regionaal werkbedrijf.
Terugvordering, verhaal, debiteuren (7)	77% vs. 23%	50% vs. 28%	25%	O.b.v. Benchmark gegevens Stimulansz is een gemiddeld incassoquote van 23%. We scoren door actief incassobeleid bovengemiddeld en door het feit dat we een aantal grote vorderingen innen. Deze vorderingen zijn geëindigd in 2018.
Beschut werk (8)	0 vs. 1	2 vs. 0	3	Landelijke verplichte taakstelling (jaarlijks 1 voor Son en Breugel).

Streng aan de poort (1+2)

We hebben doelen gesteld om enerzijds streng te zijn aan de poort om verzoeken waarbij sprake is van voldoende mogelijkheden zelfstandig een inkomen te vergaren niet te laten instromen in de bijstand. Anderzijds hebben we een specifiek doel opgenomen om jongeren tot 27 jaar te bewegen in de zoektijd actief op zoek te gaan naar werk.

We behalen grotendeels de door ons gestelde doelen op dit vlak. Echter op het gebied van jongeren hebben we onze doelstelling moeten bijstellen om realistisch te kunnen blijven aangezien er veel jongeren binnenkomen met een doelgroepindicatie die niet zelfstandig aan het werk kunnen komen.

Uitstroom door handhaving (3)

In het handhavingsplan hebben we doelen gesteld om de uitstroom door handhaving te bevorderen. Cijfers voor het behalen van doelen m.b.t. handhaving zijn in het begin altijd hoger als de groep voor het eerst wordt aangepakt. Dit jaar hebben we onze doelstelling niet behaald om het aantal voor uitstroom te behalen. Dat wil niet zeggen dat we geen andere resultaten hebben behaald met handhaving, namelijk samenlevingsfraude, vaststellen kostendelersnorm of gezamenlijke huishouding.

Aantal arbeidsgehandicapten naar werk (garantiebanen) (4)

We hebben binnen het regionaal werkbedrijf (04werkt) afspraken gemaakt over het gemeentelijke aandeel voor de realisatie van de banenafpraak. We slagen hier in 2018 ruimschoots in. Voor 2019 hopen we dit ook te bereiken. Met het inzetten op werk kunnen we de bijstand uitgaven beperken.

Aantal vergunninghouders naar werk (5)

De gemeenteraad heeft in 2017 een plan van aanpak vastgesteld voor de integratie van vergunninghouders in de gemeente. Voor alle vergunninghouders is een zogenaamd persoonlijk ontwikkelingsplan gemaakt. Dit plan is de basis voor de begeleiding van de statushouder op weg naar zelfstandigheid, participatie en werk. Een van de doelen is uitstroom naar werk te realiseren. Hieraan voldoen we in 2018. Met het inzetten op werk kunnen we de bijstand uitgaven beperken.

Cliënten naar werk (6)

We hebben nog meer dan voorheen ingezet op de begeleiding van bijstandsontvangers naar werk en onze doelen en samenwerking met externe partijen geïntensiveerd (lokale werkgevers, regionale overheidspartners, scholen en SW bedrijven). Samen met de vergroting van de arbeidsmogelijkheden doordat het economisch beter gaat in de regio hebben we het doel voor 2018 weten te behalen.

Het is de uitdaging dit in 2019 te evenaren en hopen op voldoende instroomkandidaten met potentieel om dit te verwezenlijken. Vanaf medio februari 2018 wordt, van alle personen met een bijstandsverzoek, bekeken of ze geplaatst kunnen worden op werksoorten via de WSD, zoals groenwerkzaamheden, pakketsortering en inzet binnen een kringloopwinkel, via het project Aanzet. Met het inzetten op werk kunnen we de bijstand uitgaven beperken.

Terugvordering en verhaal (7)

De gemeente heeft een actief beleid met betrekking tot het terugvorderen van ten onrechte verstrekte uitkeringen en heeft een actief debiteurenbeleid. Indien mogelijk wordt ten onrechte verstrekte bijstand direct verrekend met een periodieke uitkering levensonderhoud. Externe debiteuren worden maandelijks bij een achterstand in de terugbetaling via een rappel en/of aanmaning verzocht om alsnog tot betaling over te gaan. Als blijkt dat een debiteur niet welwillend is om tot terugbetaling over te gaan, dan wordt ingezet om zo veel mogelijk via vereenvoudigd derdenbeslag tot inning over te gaan. Waar dit niet mogelijk is wordt bekeken of de vordering in handen van een deurwaarder wordt gegeven. Uit de Divosa benchmark blijkt dat we op dit onderdeel de afgelopen jaren bovengemiddeld goed scoren t.o.v. andere gemeenten. Hiermee beperken we de netto bijstand uitgaven.

Voor 2019 hebben we de doelstelling naar beneden aangepast omdat de eerste grote winsten zijn behaald in 2017, met een doorloop in 2018. Het actieve beleid blijft van kracht.

Beschut werk (8)

De gemeente zet zich samen met UWV en WSD projectmatig in om de lokale doelgroep voor beschut werk in 2018 te benaderen zodat we kunnen voldoen aan de taakstellingen. Met het inzetten op beschut werk kunnen we de bijstand uitgaven beperken.

C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

We verwachten met de maatregelen en doelen de uitgaven van het uitkeringsbestand, ondanks de instroom van vergunninghouders en arbeidsgehandicapten, structureel gelijk te kunnen houden, zodat ons uitgavenpatroon niet verder zal stijgen.

In tabel 7 geven we een overzicht van de totale besparingsopties per jaar die als gevolg interne en externe inspanningen worden bereikt. We gaan hierbij uit van een gemiddelde prijs van een uitkering op jaarbasis van € 12.500,00. Per maatregel hebben we een mogelijke besparing op het BUIG budget aangegeven. Voor een toelichting op het betreffende onderdeel wordt verwezen naar de eerdere toelichting bij onderdeel B.

Tabel 7

<u>Effectdoelstelling Pw gemeente Son en Breugel</u>	<u>2019</u>	<u>Toelichting</u>
Percentage niet gehonoreerde aanvragen (1)	20%	14 x € 12.500 = € 175.000 (gebaseerd op aantallen 2018)
Percentage niet doorgezette aanvragen jongeren (zoektijd) (2)	25%	4 x € 12.500 = € 50.000 (gebaseerd op aantallen 2018)
Aantal uitstroom door handhaving (3)	6	6 X € 12.500 = € 75.000
Aantal arbeidsgehandicapten naar werk (garantiebanen) (4)	14	14 x 50% van € 12.500 = € 87.500 (50% besparing uitkering, andere 50% uit BUIG t.b.v. de loonkostensubsidie)
Aantal vergunninghouders naar werk (5)	4	4 x € 12.500 = € 50.000
Cliënten naar werk (6)	20	20 X € 12.500 = € 250.000
Terugvordering, verhaal, debiteuren (7)	25%	25% van € 165.000 (totaal 2017) = € 41.250
Beschut werk (8)	3	3 X 30% van € 12.500 = € 11.250

We hopen met de bovengenoemde inzet en maatregelen er voor te zorgen dat de financiële impact voor de gemeente in 2019 beperkt zal zijn.

D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Son en Breugel verklaart dat het voor 15 augustus 2019 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: 11 juli 2019

De secretaris,

Rien Schalkx

De burgemeester,

Hans Gaillard

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad stelt de gemeenteraad vast dat het college inzicht heeft gegeven in de oorzaken van het tekort, de getroffen interne en externe maatregelen, het beoogde effect van deze maatregelen en de bijdrage die deze samen leveren om het tekort verder te reduceren.

De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. Het is geen vereiste dat de gemeenteraad het eens is met de getroffen maatregelen.

De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2019.

De gemeenteraad van de gemeente Son en Breugel stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

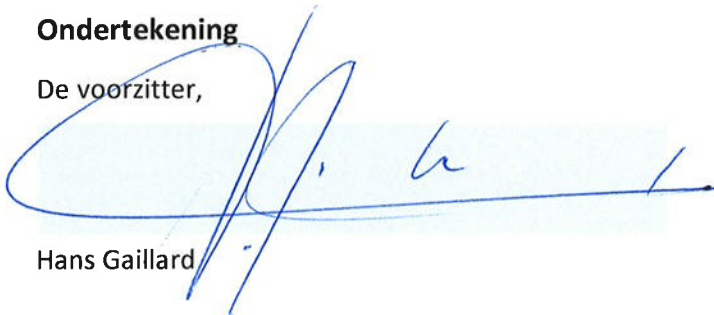
Ondertekening in dit formulier is een vereiste. Het is niet toegestaan om ter vervanging van onderstaande handtekeningen het gemeenteraadbesluit in te voegen of mee te sturen.

Datum:

11 juli 2019

Ondertekening

De voorzitter,

A large, stylized handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke.

Hans Gaillard

De griffier,

A handwritten signature in blue ink, featuring a complex, overlapping pattern of lines.

Frans den Hengst

